

نقش اقتصاد

روزنامه تریب

پنجشنبه ۳ آبان ماه ۱۴۰۳ | شماره هشتم | شماره ۱۹۲۳
۴ صفحه | قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

پزشکیان در نشست اصلی سران بریکس در روسیه مطرح کرد

پیشنهاد مهم ایران برای سران بریکس

سخنگوی ستاد بودجه سازمان برنامه و بودجه: تکذیب بنزین ۸ هزار تومانی در سال ۱۴۰۴

داشت: تا سال جاری قیمت بنزین در بودجه در بخش منابع حاصل از فروش داخلی فرآورده‌های نفتی در منابع هدفمندی بارانه‌ها قرار می‌گرفت که در راستای انسجام بخشی و یکپارچه سازی بودجه این منابع به همراه سایر منابع هدفمندی به بودجه عمومی منتقل شده است.

وی ادامه داد: هر سه ردیف منابع حاصل از صادرات فرآورده‌های نفتی، فروش داخلی گاز طبیعی و فروش داخلی فرآورده‌های نفتی در جدول منابع منقوشه خواهد شد و در سرجمع منابع واگذاری دارای هائیسرمایه‌ای منظور خواهد شد. واحکام متناظر آن نیز در تبصره ۴ لایحه بودجه درج شده است. سخنگوی ستاد بودجه سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه اساسا بودجه و نظام بودجه ریزی محل تعیین قیمت بنزین نیست، گفت: تعیین قیمت فرآورده‌های نفتی نیازمن

تصمیم گیری در سطح کلان مدیریت کشور است و برای تعیین و اصلاح قیمت آن باید گفتگوهای لازم در سطوح مختلف انجام و با وفاق عمومی شکل بگیرد. وی تاکید کرد: سیاست سازمان برنامه و بودجه این است که هر اصلاحی در این خصوص باید با وفاق جمعی انجام شود و بودجه پیشنهادی دولت از هر تغییر ناگهانی و تصمیم شوک آور به سایر بازارها اجتناب نموده است. خانلو با تاکید بر اینکه سیاست سازمان در بودجه ریزی، حرکت به سمت ثبات اقتصادی و ثبات مالی است به هیچ وجه قصد انحراف از این مسیر نداریم، افزود: کاملا معتقدیم و توصیه داریم هر تصمیمی در این خصوص باید به صورت تدریجی به میزان تورم و در محدوده سهمیه باشد. وی گفت: تعیین نرخ بنزین در اختیارات بودجه و سازمان برنامه نیست.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۷/۲۶
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۸/۳

بهروز گویانی - شهر دار شهر اندیشه

انحصار زمین عامل گرانی مسکن

مجدد گودزی کارشناس مسکن

نیود سیاست‌های کلان حاکمیت سایبری

محمد جعفر نمناکار حقوقدان

بودجه ۱۴۰۴ تورمزا است

مرتضی افقه اقتصاددان

سرمقاله

رهبر معظم انقلاب اسلامی گفتند: رژیم صهیونیستی شکست خورد، اما شکست بزرگتر از آن فرهنگ، تمدن و سیاستمداران غرب است. حضرت آیت‌الله علی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی ظهر دیروز - چهارشنبه - در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری کنگره ۱۵ هزار شهید استان فارس، حوادث منطقه و ایستادگی و مجاهدت مقاومت را باعث تغییر در سرنوشت و تاریخ منطقه خواندند...

پیروزی از آن مقاومت است

۱۵ هزار شهید فارس: رهبر انقلاب در دیدار دست‌اندرکاران برگزار کنگره

سیگنال بودجه ۱۴۰۴ به نرخ ارز و تورم

ارقام بودجه سال آینده خیالی است یا واقعی؟

مدیر سامانه یکپارچه خودروها اعلام کرد

آغاز فروش ۲۰ خودروی وارداتی

روزشمار وعده‌های شهرداری تهران

از خاطره تلخ بالن‌های قرمز تا بی سرانجامی بزرگراه شوشتری

بودجه سال ۱۴۰۴ در اولین روز ماه میانی پایین با اعدادی جدید به مجلس رفت؛ رقم‌هایی که به اعتقاد کارشناسان و تحلیلگران بودجه‌ای، سیگنال تازه‌ای برای نرخ تورم، رشد اقتصادی و دیگر شاخص‌های اقتصادی خواهد بود. اما لایحه بودجه سال آینده در شرایطی رونمایی شده که اقتصاد ایران با کسری بودجه ۸۵۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو است و این ناترازی بزرگ اقتصادی، به طور قطع

یک از ابرچالش‌های اقتصادی کشور خواهد بود که به اذعان اقتصاددانان، در صورت غفلت نسبت به آن، اقتصاد ایران را به سمت قفل‌شدگی خواهد برد. در همین خصوص، وحید شقایق‌شهری، اقتصاددان معتقد است که تراز عملیاتی سه سال ۱۴۰۴ با احتساب موارد فرابودجه و هدفمندی انتقال یافته به بودجه عمومی نشان از کسری معادل ۱۸۰۵ همت است...

سال تعداد اتوبوس‌های تهران را به بیش از ۵۰۰۰ دستگاه برسانیم و ۲۱۰ خط اتوبوسرانی تهران را نیز اصلاح کنیم. هم‌زمان وارد اقدامات جدی در خصوص مترو شدیم تا خطوط ۹، ۸، ۱۰ و ۱۱ را احداث کنیم. برای خط ۱۱ با شرکت مینا وارد مذاکره شدیم و تلاش خواهیم کرد با توجه به اینکه تکیه ما بر حمل و نقل ریلی است در این حوزه گام‌های موثری برداریم. روزشمار وعده‌های شهرداری تهران از خاطره تلخ بالن‌های قرمز تا بی سرانجامی بزرگراه شوشتری در این روز جلال بهرامی معاون وقت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران که مدتی بعد از شهرداری تهران رفت هم از ساخت پارکینگ ۳۰۰۰ خودرویی خبر داده بود. او افتتاح و بهره‌برداری از پارکینگ هوشمند امیرکبیر را سرآغاز روزیکه مدیریت شهری برای پارکینگ‌سازی دانسته و گفته بود. علاوه بر این پارکینگ که برای پارک ۵۵۰ خودرو ظرفیت دارد، ۳ پارکینگ دیگر نیز با ظرفیت ۱۳۸۲ خودرو در دست احداث است.

هرچند که پارکینگ امیرکبیر با تاخیر طولانی پس از افتتاح به بهره‌برداری رسید.

در ۲ آبان ماه سال ۱۴۰۲، پرویز سروری، نائب رئیس شورای شهر تهران با اشاره به ورود دادستانی به پرونده سقوط بالن تبلیغاتی در منطقه ۲۱ از ورود هم‌زمان شورای شهر تهران به این پرونده خبر داد و گفت: بره‌خورد با متخلفین سقوط بالن در منطقه ۲۱ در دستور کار مدیریت شهری قرار دارد.

ماجرای این بالن‌ها از این قرار بود که هر کدام از این بالن‌ها که در سطح شهر و در تمام مناطق گسترش پیدا کرده، نماد یک کارگاه عمرانی برای یکی از پروژه‌ها در دست ساخت شهر، توسط شهرداری تهران است.

امسابه دلیل عدم رعایت موارد ایمنی یکی از بالن‌ها هواپیما منتقل کنند. در این بخشنامه همچنین ذکر شد در صورتی که مسافر در خواست حمل جامدات خود را به داخل هواپیما داشته باشد در صورت داشتن ظرفیت خالی، می‌بایست نسبت به تهیه صندلی و بلیت اضافه اقدام کنند. انتشار ویدئو و بخشنامه این سؤال را برای بسیاری از مسافران که در زمینه موسیقی فعالیت دارند ایجاد کرده که آیا اخیراً چنین قانونی وضع شده و آیا ورود سازه به هواپیما مشروط به خرید صندلی اضافه شده است در حالی که تا پیش از این مسافران سازه‌های خود را به مهمانداران تحویل می‌دادند و آنها در انتهای هواپیما از سازه‌نگهداری می‌کردند. در این راستا مقصود اسعدی سامانی - دبیر انجمن شرکت‌های هواپیما - در پاسخ به این سؤال که آیا ورود سازه به هواپیما ممنوع شده است یا خیر گفت: ممنوعیتی برای ورود ابزار آلات موسیقی که قابلیت بارگیری در قفسه بالای صندلی مسافر را دارند، وجود ندارد. روزهای اخیر اعلام شده است.

بهروز گویانی - شهر دار شهر اندیشه

- یادداشت

نبرد سیاست‌های کلان حاکمیت سایبری

محمدجعفر نعناکار حقوقدان

فیلترینگ مبنای گسترده‌ای دارد زمانی که فیلترینگی صورت می‌گیرد، می‌توان از جنبه‌های مختلف بررسی کرد که منظور از آن فیلترینگ چیست، بخشی از فیلترینگ توسط قضات، باز پرس ها و دادیارها انجام می‌شود. با شکایتی که صورت می‌گیرد، مقام قضایی ورود می‌کند، جرمی را تشخیص می‌دهد یا برای تأمین دلیل و یا جلوگیری از ضرر و زیان بیشتر دستور فیلتر شدن وب‌سایت یا پلتفرمی را می‌دهد.

نوعی دیگر از فیلترینگ به این شکل است که مدعی‌العموم ورود پیدا می‌کند، یک پلتفرم جامع، بزرگ و پرکاربر وجود دارد که بنا بر دلایلی قانونی تشخیص داده می‌شود که فعالیت آن باید برای مدتی متوقف شود. شکل دیگری از فیلترینگ هم وجود دارد که توسط کمیته پایین مصادیق مجرمانه انجام می‌شود؛ از نمایندگان مجلس گرفته تا نمایندگان وزارتخانه‌های مختلف، حدود ۱۳ عضو در این کمیته حضور دارند. آن‌ها مصادیق مختلف را بررسی می‌کنند و مصادقایایی که جرم تشخیص داده می‌شود را با دستور دادن به شرکت زیرساخت فیلتر می‌کنند.

این سه شکل، راه‌های فیلتر شدن داخلی پلتفرم‌های مختلف در ایران است اما ما با تحریم‌های خارجی هم روبه‌رو هستیم. سرویس‌هایی مثل گوگل ایران را فیلتر می‌کنند و دسترسی ایرانیان را محدود می‌کنند. لذا باید دید این ادعایی که می‌گویند ما فیلترینگ را برمی‌داریم، ناظر بر کدام ماجرا است. در نمونه‌ای که شاکای خصوصی دارد یا مدعی‌العموم دارد، باید مراحل دادرس طی شود و نمونه‌ای که توسط کمیته پایین مصادیق مجرمانه صورت می‌گیرد هم الزاما باید توسط همان کمیته رفع فیلتر شود. بنابراین، هیچ مقامی در ایران نمی‌تواند ادعا کند که می‌تواند یک فرایندی را طی کند که منجر به رفع فیلتر پلتفرم‌های مختلف شود؛ همان مرجعی که فیلترینگ را انجام داده، مسئول رفع فیلتر است.

آنچه در کشور آشنفتگی ایجاد کرده است، نبود سیاست‌های کلان حاکمیت سایبری است شورای عالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی به‌عنوان بازو اجرایی و نظارتی باید سیاستی کلان در حوضه حکمرانی سایبری تدوین، تصویب و ابلاغ کنند که بر اساس آن فیلتر و رفع فیلترها صورت بگیرد. بنابراین این‌یکه یک نفر، یک گروه یا یک وزارتخانه یا هر جای دیگری می‌تواند رفع فیلتری انجام دهد، یک ادعا و کار رسانه‌ای است؛ کار عملیاتی و حقوقی به شمار نمی‌رود و قابلیت انجام ندارد.

خریدوفروش فیلتر شکن و ساخت آن در ایران جرم نیست، این‌که گفته شد با فیلتر شکن فروش‌ها مبارزه می‌کنیم نیز نوعی خطای سوگیری شناختی است. مادامی‌که مجلس قانونی تصویب نکند مطابق ماده ۲ قانون مجازات اسلامی که می‌گوید " هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است جرم محسوب می‌شود " خریدوفروش فیلترشکن هم چون در قانون جرم انگاری نشده نمی‌توان با آن مقابله کرد.

اینکه می‌گویند رئیس‌جمهور شخصاً به‌عنوان رئیس شورای عالی فضای مجازی و رئیس شورای عالی امنیت ملی می‌تواند رفع فیلتر کند، بر داشت غلط است نظام جمهوری اسلامی ایران، نظام توزیع قدرت است، به این معنا که تمام قوا، نه به‌صورت تنها بلکه در کنار هم و همراه یکدیگر قدرت پیدا می‌کنند تا عملی انجام دهند. دولت هم به‌عنوان قوه مجریه، اصولاً مجری مصوبات مجلس است و کاری غیر از این نمی‌تواند انجام دهد.

شورای عالی فضای مجازی هم شورای سیاست‌گذاری است و نمی‌تواند اقدام عملی انجام دهد. در این شورا مقامات حقوقی شامل رئیس‌جمهور، وزرا، پلیس، ارتش، سپاه و نمایندگان مجلس در کنار هفت‌الی هشت عضو حقیقی خبره که توسط مقام معظم رهبری انتخاب می‌شوند که سیاست‌های کلان را مصوب کنند. بنابراین در این شورا هم هیچ مقامی وجود ندارد که بتواند کار عملی انجام دهد. در شورای عالی امنیت ملی هم همین ماجرا وجود دارد، در این شورا شخص تصمیم نمی‌گیرد، شخص مسئول اداره شورا و ابلاغ مصوبات شورا است. این نیست که بگویم برای مثال من به‌عنوان رئیس شورا تصمیم بگیرم سایت پرنو گرافی را آزاد کنم، یا بگویم من از فردا می‌خواهم فلان پلتفرم را فیلتر کنم، باز هم چنین چیزی امکان‌پذیر نیست. توزیع قدرت میان شوراها و افراد و اشخاص منجر به این می‌شود که یک سیستم دموکراسی و دموکراتیک شکل بگیرد دگفته‌های رشیدی کوچی نوعی سوگیری دیکتاتوری دارد. بر اساس چه قاعده‌ای، چه قانون و روش و منطقی یک شخص می‌تواند کاری انجام دهد؟ در واقع این حرف یک برداشت اشتباه از وظایف این شوراها است. به گفته او آنچه ما در درجه اول به آن نیاز داریم تبیین سیاست‌های کلی حکمرانی سایبری است. به این معنا که دولت و نظام حاکمیتی، در چه سطحی و در چه عمقی در فضای مجازی مداخله کنند.

- رویداد

حزب الله لبنان شهادت سید هاشم صفی‌الدین را تأیید کرد

حزب‌الله لبنان با صدور بیانیه‌ای شهادت «سید هاشم صفی‌الدین»، رئیس شورای اجرایی این جنبش در حمله هوایی صهیونیست‌ها را تأیید کرد. به گزارش رسانه جنگ مقاومت اسلامی لبنان، حزب الله لبنان در بیانیه‌ای اعلام کرد که سید هاشم صفی‌الدین رئیس شورای اجرایی این جنبش در حمله رژیم اسرائیل به بیروت به شهادت رسیده است.

۲

۲

رئیس جمهوری اسلامی ایران و رئیس دولت امارات در حاشیه نشست سران بریکس با یکدیگر دیدار کوتاهی داشتند و درباره مسائل دوجانبه و منطقه گفتگو کردند. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان و «محمد بن زاید بن سلطان آل نھیان» رئیس دولت امارات متحده عربی دیروز چهارشنبه در حاشیه نشست سران بریکس در کازان روسیه با یکدیگر دیداری کوتاه داشتند و درباره مسائل و دغدغه‌های دو کشور از جمله ضرورت توقف حملات رژیم صهیونیستی گفتگو کردند. علاوه بر این دیدار، عباس عراقچی وزیر امور خارجه کشورمان و «عبدالله بن زاید آل نھیان» وزیر امور خارجه امارات نیز دیدار جداگانه‌ای با یکدیگر داشتند. به گفته عراقچی اولین موضوع گفتگوی مقامات دو کشور ضرورت توقف حملات رژیم صهیونیستی به غزه و لبنان بود که دو کشور در این خصوص با یکدیگر اشتراک

رهبر انقلاب در دیدار

دست‌اندر کاران پرگزاری کنگره

۱۵ هزار شهید فارس:

پیروزی از آن مقاومت است

۱۵

ایشان شکست بزرگ‌تر را از آن فرهنگ و تمدن غرب خواندند و گفتند: ۱۰ هزار کودک معصوم بمب‌های دو تثنی و انواع تسلیحات در حالی که

سیاستمداران غربی حتی خم

نیاوردند، باعث رسوایی

سیاستمداران دروغوی

غربی و مدعیان حقوق

بشر شد و بی‌اعتباری

تمدن غرب را

به همه دنیا

نشان داد که این بزرگ‌ترین

شکست برای آنها است.

نظر دارند. وزیر امور خارجه همچنین توضیح داد که در این دیدارها برخی اختلاف‌نظرها فی‌مابین دو کشور نیز مورد بحث قرار گرفته است و تأکید کرد: «به‌طور طبیعی ما هیچ فرصتی را برای تبیین و دفاع قاطعانه از مواضع و منافع جمهوری اسلامی ایران به ویژه در زمینه مسئله جزایر سه‌گانه ایرانی از دست نمی‌دهیم». رئیس‌جمهور سه‌شنبه یکم آبان ۱۴۰۳ در پنجمین سفر خارجی خود، به دعوت ولادیمیر پوتین و به منظور شرکت در شانزدهمین نشست سران بریکس، عازم شهر کازان محل برگزاری این اجلاس در روسیه شد. شانزدهمین اجلاس سران گروه بریکس روزهای اول تا سوم آبان در کازان روسیه در حال برگزاری است و «مسعود پزشکیان» به‌عنوان یکی از سران کشورهای عضو بریکس و بنا به دعوت رسمی رئیس‌جمهور روسیه در این اجلاس حضور دارد. او ظهر چهارشنبه در نشست اصلی سران

بریکس ضمن تشریح ظرفیت‌های متقابل بریکس و ایران برای همکاری‌ها، پنج پیشنهاد مهم در راستای تحقق اهداف تشکیل این نهاد بین‌المللی ارائه داد و گفت: پیگیری برنامه‌های بسیار متنوع درون گروهی، بدون داشتن یک دبیرخانه کوچک و چابک مشکل خواهد بود. رئیس‌جمهور همچنین در سخنانی در شانزدهمین اجلاس سران بریکس با تأکید بر این که بریکس از ظرفیت خود برای توقف جنگ در غزه و لبنان استفاده کند، گفت: تداوم این وضعیت در غزه جهان را در خطر گسترش ناامنی و جنگ قرار خواهد داد. گروه بریکس با اقتصادهای نوظهور در همچنین در ابتدای حضور کشورهای روسیه، چین، هند و برزیل شکل گرفت و سپس افریقای جنوبی به آن پیوست. در ابتدای سال جاری میلادی، کشورهای ایران، عربستان سعودی، امارات، مصر و اتیوپی نیز به این گروه اضافه شدند.

حماسه و هنر و دین را ماندگار کند. ایشان با اشاره به تلاش‌هایی در دوره پهلوی برای دین‌زدایی از شیراز و استان فارس خاطرنشان کردند: غلط کردند کسانی که در آن دوره خیال کردند با اقدامات سخیفی مانند جشن هنر شیراز می‌توانند شیراز را از حرم اهل بیت و مرکز دین و ایمان به نقطه فسادبرگردانند. البته امروز نیز برخی مقاله‌ها و پسماندهای آن تشکیلات در کشور عزیز ما به دنبال جدا کردن هنر از معنویت و حماسه‌اند اما آنچه موجب پیشرفت کشور و ملت است، ترکیب دین، حماسه و هنر است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای جبهه پشتیبان رژیم صهیونیستی را جبهه شرارت خواندند و افزودند: در مقابل این‌جبهه‌شمارات، جبهه مقاومت ایستاده و به توفیق الهی پیروزی از آن جبهه مقاومت است. رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار همچنین استان فارس را برترین مظهر ترکیب دین، حماسه و هنر خواندند و با گرامی‌داشت یاد شهیدان برجسته این دیار از گذشته تا کنون از جمله شهیده معصومه کرباسی که به تازگی در لبنان هدف جنایت رژیم صهیونیستی قرار گرفت، گفتند: کنگره شهدهای استان فارس باید ترکیب زیبای

جهاد و عقل و شجاعت و فداکاری را باهم درآمیزند و به میدان بیاورند، سرنوشت منطقه به گونه‌ای دیگر رقم می‌خورد.

رهبر انقلاب بر ایند کنونی حوادث منطقه را شکستی بزرگ‌نه فقط برای رژیم صهیونیستی بلکه برای فرهنگ غرب دانستند و گفتند:

صهیونیست‌ها فکر می‌کردند به آسانی قادر به نابودی گروههای مقاومت هستند اما امروز به

رغم به شهادت رساندن بیش از ۵۰ هزار انسان بی‌دفاع و غیرنظامی و چند تن از سران برجسته مقاومت و همچنین با وجود انبوه هزینه‌ها و حمایت‌های آمریکا و روسیاهی و نفرتی که در

دنیا از آنها ایجاد شد به‌طوری‌که حتی در دانشگاه‌های آمریکا علیه جنتیکاران راهپیمایی

شد، جبهه مقاومت و جوانان مبارز در حماس، جهاد اسلامی و حزب‌الله و سایر گروههای

مقاومت با همان عزم و قدرت در حال مبارزه هستند که این شکستی بزرگ برای رژیم صهیونیستی است.

ایشان شکست بزرگ‌تر را از آن فرهنگ و تمدن

پزشکیان در نشست اصلی سران بریکس در روسیه مطرح کرد

۵ پیشنهاد مهم ایران برای سران بریکس

پیشنهاد‌های زیر را مطرح نمایم:

اول- در عین عدم غفلت از دو رکن سیاسی-امنیتی و فرهنگی -

دومی، در سال آینده اولویت برنامه‌هایمان را به مسائل اقتصادی -

مالی بدهیم و از همه نهادهای دولتی و خصوصی کشورهای

متبوع‌مان بخواهیم که بر شتاب حرکت خود در ایجاد همکاری‌های

به هم پیوسته اقتصادی و تجاری و استفاده از ظرفیت‌های داخل

بریکس بیافزایند.

دوم- از چالش‌های بسیار مهم که کشورهای یک‌جانبه‌گرا علیه

کشورهای مستقل و آزادی‌خواه تحمیل کرده‌اند، تحریم‌های

اقتصادی است. سال‌ها پیش کشورهای تحت تحریم به تعداد

انگشت‌های یک دست هم نمی‌رسید، ولی اکنون میلیون‌ها انسان

در ده‌ها کشور در یک فرایندی غیر قانونی و ضدحقوق بشری مورد

هدف‌های تحریمی در ابعاد مختلف قرار گرفته‌اند. مقابله با

تحریم‌های غیرقانونی نیازمند اقدام گروهی و اجرای سازوکارهای

مشترک است. خوشبختانه بریکس مخالفت خود را با تحریم بارها

اعلام داشته و شمای از آن در اعلامیه قازان و اسناد دیگر به وضوح

بازتاب داشته است، ولی برای اینکه در آینده هیچ کشوری جرأت

و توان تحریم دیگران را نداشته باشد، ضروری است گام‌های عملی

و حساب شده برداریم.

سوم- در حال حاضر بیشتر کشورهای دنیا از اینکه آمریکا برای حل

مشکلات داخلی و مالی خود، از دلار به عنوان سلاح و با ابزار کنترل

دیگر کشورها استفاده می‌کند، ناراضی هستند. دنیا بریکس را با

هدف تلاش برای کاستن از قدرت دلار و افزایش مبادلات با پول‌های

ملی می‌شناسد. این اقدامات به همراه راه‌اندازی و استفاده از ارزهای

دیجیتال و بسترسازی برای استفاده از سازوکارها و فناوری‌های

جدید مالی نظیر پیام‌رسان‌ها، در راستای اهداف اصلی بریکس

است.

اینکه کشورهای عضو بریکس بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و در عین

حال بزرگترین مصرف‌کنندگان انرژی، مواد غذایی و دیگر کالاها

ارقام بودجه سال آینده خیالی است

یا واقعی؟

سیگنال بودجه ۱۴۰۴ به نرخ ارز و تورم

مریم فکری
روزنامه نگار

بودجه سال ۱۴۰۴ در اولین روز ماه میانی پاییز با اعدادی جدید به مجلس رفت؛ رقم هایی که به اعتقاد کارشناسان و تحلیلگران بودجه‌ای، سیگنال تازه‌ای برای نرخ تورم، ارز، رشد اقتصادی و دیگر شاخص‌های اقتصادی خواهد بود. اما لایحه بودجه سال آینده در شرایطی رونمایی شده که اقتصاد ایران با کسری بودجه ۸۵۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو است و این ناترازی بزرگ اقتصادی، به طور قطع یکی از ابرچالش‌های اقتصادی کشور خواهد بود که به اذعان اقتصاددانان، در صورت غفلت نسبت به آن، اقتصاد ایران را به سمت قفل شدگی خواهد برد.

در همین خصوص، وحید شقاقی شهری، اقتصاددان معتمد است که تراز عملیاتی سال ۱۴۰۴ با احتساب موارد فرابودجه و هدفمندی انتقال یافته به بودجه عمومی نشان از کسری معادل ۱۸۰۵ همت است که این نکته جای تامل دارد. البته به گفته او، باید در نظر داشت که هزینه‌کرد هدفمندی (تبصره ۱۴ معادل حدود ۸۰۰ همت) و تحویل نفت به نهادهای مختلف (۶۳ همت) در لایحه دیده شده و به احتمال زیاد کسری واقعی (بدون لحاظ این موارد) حدود ۳۰۰-۴۰۰ همت خواهد بود. آنچه در ادامه می‌خوانید، مشروح گفت‌وگویی خبرگزاری خبرآنلاین درباره لایحه‌های پنهان لایحه بودجه ۱۴۰۴ است.

■ **لایحه بودجه‌ای که توسط رییس جمهور به مجلس رفت، از حیث منابع و مصارف بودجه کل کشور بالغ بر ۱۱ میلیون و ۸۹۶ هزار میلیارد تومان است و بودجه عمومی کشور نیز به حدود ۶۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. شما این بودجه را انبساطی می‌دانید یا انقباضی؟**

ببینید، منابع بودجه عمومی دولت ۶۴۰ همت شده است که نسبت به سال ۱۴۰۳ با رشد بیش از تورم، بودجه‌ای انبساطی است. با این حال باید توجه بشود در بند الف ماده ۱۳ برنامه هفتم پیشرفت ذیل فصل ۱۳ اصلاح ساختار بودجه، به منظور نظم بخشی و انسجام بودجه اشاره شده لایحه و مصوبه مجلس در خصوص بودجه سالانه کل کشور نباید واجد احکام غیربودجه‌ای باشد، بنابراین با ساقطیت بودجه و آوردن احکام غیربودجه‌ای ذیل بودجه (تبصره ۱۴ معادل حدود ۸۰۰ همت) و تحویل نفت به نهادهای مختلف ۶۳ همت)، تسویف مصارف نسبت به سال گذشته افزایش معنادار داشته و این بودجه انبساطی قابل توجه است و جای نگرانی ندارد.

در ضمن منابع عمومی دولت در سال ۱۴۰۳ معادل ۳۵۲۳ همت بوده که در لایحه ۱۴۰۴ به ۵۹۸۷ همت افزایش یافته که رشدی معادل ۶۸ درصدی دارد. البته این رشد طبق استدلال اشاره شده یعنی آوردن احکام غیربودجه‌ای در لایحه جای نگرانی ندارد.

■ **قیمت نفت در بودجه سال آینده ۶۳ دلار پیشنهاد شده است. این عدد را تا چه اندازه واقعی می‌دانید؟**
میزان تولید نفت خام معادل ۳۷۵۰ هزار بشکه در روز دیده شده و قیمت هر بشکه نفت صادراتی ۵۷.۵ یورو معادل ۶۳ دلار در نظر گرفته شده است که با واقعیت‌های بین‌المللی و اقتصاد ایران منطبق است.

روند قیمت نفت طی همین چند ماه اخیر از حدود ۵۸۳ دلار به زیر ۵۷ دلار رسید. البته تنش‌های اخیر کمی به افزایش قیمت نفت منجر شد. با این حال همچنان شرایط قیمت نفت

در لایحه بودجه ۱۴۰۴ ارائه شد؛ افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارکنان

مدیریت خدمات کشوری)، به میزان ۲۰ درصد افزایش می‌یابد. تفاوت تطبیق موضوع ماده (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، تفاوت تطبیق موضوع جزء (۱) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ و تفاوت تطبیق موضوع بند «ب» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور مصوب ۱۳۹۷/۱۲/۲۱ در حکم حقوق، بدون تغییر باقی می‌ماند.

۳- مبنای تأثیر حقوق ثابت در محاسبه فوق‌العاده‌های احکام، صرفاً موارد مندرج در مواد (۶۵) و (۶۶) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

۴- حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقد ماهانه حقوق بگیران شامل جزء ۳-الف این تبصره به میزان ۱۲۰ میلیون ریال تعیین می‌شود.

۵- امتیاز کمک هزینه عائله‌مندی و حق اولاد موضوع بند (۴) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برای شاغلان مشمول ماده (۱۶) قانون

حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به ترتیب ۳۶۲۵ و ۲۹۶۷ و معادل ریالی امتیاز مذکور برای سایر مشمولان ماده مذکور تعیین شده است. در لایحه بودجه ۱۴۰۳ افزایش حداقل مبلغ حکم کارگزینی حقوق بگیران، حداقل حقوق و مزایای مستمر شاغلان اعم از مشمولان و غیر مشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری، حداقل حقوق باننشستگان و وظیفه بگیران مشمول صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های وابسته دستگاه‌های اجرایی به میزان ۱۸ درصد تعیین شده بود.

لایحه بودجه ۱۴۰۴ دومین بودجه بعد از تصویب و اجرای قانون برنامه هفتم توسعه است. بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ امروز از سوی رئیس جمهور به مجلس تقدیم شد و بخش دوم لایحه بودجه که مربوط به جداول تفصیلی شامل ارقام بودجه است نیز حداکثر ۱۰ روز از زمان ابلاغ بخش اول به مجلس ارسال می‌شود.

همخوانی ندارد. این سهم (نسبت مالیات به هزینه جاری) در حالت مطلوب و بهینه باید بیش از ۵۰ درصد و حداقل باید برای سال ۱۴۰۴ بالای ۶۰ درصد باشد، بنابراین انتظار می‌رود سهم مالیات با اصلاحات تحولی مالیاتی ارتقا یابد یا این که سقف هزینه‌های جاری یا حذف هزینه‌های اضافی و زائد کاهش یابد، بنابراین در بخش مالیات تحول چشمگیری رخ نداده است.

■ **رقم کسری بودجه را دولت ۸۵۰ هزار میلیارد تومان اعلام شده است. در این حالت، فکر می‌کنید چشم انداز کسری بودجه ۱۴۰۴ چگونه خواهد بود؟**

ببینید، تراز عملیاتی سال ۱۴۰۴ با احتساب موارد فرابودجه و هدفمندی انتقال یافته به بودجه عمومی نشان از کسری معادل ۱۸۰۵ همت است که این نکته جای تامل دارد. البته باید در نظر داشت که هزینه‌کرد هدفمندی (تبصره ۱۴ معادل حدود ۸۰۰ همت) و تحویل نفت به نهادهای مختلف (۶۳ همت) در لایحه دیده شده و به احتمال زیاد کسری واقعی (بدون لحاظ این موارد) حدود ۳۰۰-۴۰۰ همت خواهد بود.

■ **به نظر شما در بودجه سال آینده سیاست‌های ارزی به چه سمتی خواهد رفت؟**

نرخ تسعیر کالاها اساسی (یورو و ریال) براساس افزایش تدریجی نسبت به نرخ سال ۱۴۰۳ و به میزان نرخ تورم دیده شده که اقدامی شایسته است. به عبارت روشن برای سال آینده قیمت ارز ثابت نبوده و متناسب با تغییرات نرخ تورم، تعدیل خواهد شد که با واقعیت‌های اقتصادی همخوانی دارد.

■ **به نظر شما بودجه سال آینده چه اثری روی رشد اقتصادی کشور خواهد داشت؟**

رشد عمرانی لایحه بودجه ۱۴۰۴ در نگاه اول از ۲۵۵ همت به ۷۰۰ همت افزایش یافته که به نرخ بهره فشار سنگینی وارد خواهد ساخت و به ضرر تولید و موجب قفل شدگی اقتصاد خواهد شد. گزینه اصلاح نظام پارانهای انرژی، گزینه بهتری نسبت به انتشار این حجم بالای اوراق بود که دیده نشده است.

در کل برای اصلاح حامل‌های انرژی و اصلاح نظام پارانهای انرژی من هنوز مطلبی نندیدم و حلقه مفقوده لایحه بودجه، بحث اصلاح نظام پارانهای انرژی است. فکر می‌کنم این بخش را فعلا دولت مسکوت نگه داشته است. البته می‌دانید که بخش درآمدی بودجه به مجلس رفته و هنوز بخش هزینه‌ای بیرون نیامده است.

این بودجه، بخش درآمد‌هاست.

■ **نظر شما درباره اعداد و ارقام مالیاتی لایحه بودجه سال آینده چیست. دولت اعلام کرده رشد مالیات را به نسبت گذشته کمتر پیش‌بینی کرده است و بخشی از این مالیات از محل تورم می‌گیرد.**

اعداد و ارقام بودجه نشان می‌دهد درآمدهای مالیاتی بارشده معادل ۳۹ درصد به ۱۷۰۰ همت افزایش یافته است که معادل ۲۶ درصد بودجه عمومی دولت و ۲۸ درصد منابع عمومی دولت است. برای سال پیش این نسبت (سهم مالیات از بودجه عمومی دولت) معادل ۵۴ درصد بوده و سهم ۲۸ درصدی لایحه ۱۴۰۴ کمترین میزان از سال ۱۳۹۲ تاکنون است. در ضمن سهم مالیات از هزینه جاری معادل ۴۱ درصد است که با سیاست چهارم برنامه هفتم پیشرفت

■ **اثر بودجه سال ۱۴۰۴ روی تورم چگونه خواهد بود؟**
واقعیت این است که برای سال آینده با این لایحه‌ای که بسته شده، مشخص است که دولت به این سمت حرکت خواهد کرد که ارز ترجیحی را کاهش دهد. در ضمن سیاست کاهش اختلاف

۳

اقتصاد و بازار

نشریه اقتصاد

پنجشنبه - ۳ آبان ماه ۱۴۰۳ - سال هشتم - شماره ۱۹۲۳

بازتاب

چالش‌های عرضه گوشت قرمز تنظیم بازاری برطرف می‌شود

معاون بازرگانی وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه چالش کمبود گوشت از طریق مسیرهای دریایی و زمینی حل می‌شود اظهار کرد: مبلغ ارزی که برای واردات گوشت در نظر گرفتیم، در شش ماه اول به طور مستمر توسط بانک مرکزی تأمین شده است.

احمد خانی نوذری - معاون بازرگانی وزیر جهاد کشاورزی درباره اخبار منتشر شده درباره عرضه گوشت قرمز تنظیم بازاری و کمبود این محصول در بازار اظهار کرد: طی یک ماه گذشته با توجه به کاهش پروازهای تجاری ورودی به کشور، بخشی از جریان تأمین گوشت سبک گوسفندی ما با کاهش مواجه شده است. ما تلاش کردیم از طریق مسیرهای دریایی و زمینی این کمبود را تا حدودی جبران کنیم.

وی افزود: برای مسیرهای پروازی نیز در حال پیدا کردن جایگزین‌های جدید هستیم تا جریانات تأمین مستمر ادامه داشته باشد. برآورد ما این است که با برگشت پروازهای تجاری به حالت عادی یا پروازهای جایگزینی که طراحی می‌کنیم حداکثر طی یک ماه آینده دوباره به هدف گذاری خودا روزانه ۲۰۰ تا ۲۵۰ تن دست پیدا کنیم.

مدیر سامانه یکپارچه خودروها اعلام کرد آغاز فروش ۲۰ خودروی وارداتی

سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی از روز (چهارشنبه) به مدت شش روز و تا پایان روز دوشنبه (هفتم آبان ماه) جهت ثبت نام متقاضیان که حساب خود را تا روز شنبه (پنج آبان ماه) به نام خود روهای وارداتی و کالتی و وجه مورد نظر را در آن مسدود می‌کنند، فعال خواهد بود و متقاضیان امکان انتخاب پنج اولویت از بین ۲۰ خودرو عرضه شده در این دور را خواهند داشت. به اعتقاد مدیر سامانه یکپارچه خودروها، این دور از عرضه خودروها با توجه به تنوع محصولات شگفت‌انگیز است، ضمن اینکه همه خودروها موجود در گمرک‌اند و چنانچه سنگ‌اندازی نشود، به سرعت آماده تحویل خواهند بود.

سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی از دیروز (چهارشنبه، دوم آبان ماه) با عرضه ۲۰ مدل خودروی وارداتی بازگشایی شده است. در این دور از عرضه خودروهای وارداتی، متقاضیان پس از گذشت ۲۴ ساعت از زمان و کالتی کردن حساب خود، به نام خودروهای وارداتی و بلوکه کردن ۵۰۰ میلیون تومان در این حساب می‌توانند از طریق سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی برای ثبت درخواست پنج اولویت مورد نظر خود از بین ۲۰ مدل خودرو عرضه شده، از طریق سایت سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی (Saleauto.ir) اقدام کنند. گفتنی است که شش‌ساعت‌بان ساعت ۱۲ روزشنبه (پنجم آبان ماه) برای کالتی کردن حساب خود و واریز وجه فرصت دارند. از خودروهای عرضه شده در این دور، ۱۲ مدل آن دارای قیمت قطعی و هشت مدل دارای قیمت علی‌الحساب در مبادی ورودی هستند،

برنامه توسعه ملل متحد اعلام کرد

اقتصاد فلسطین ۳۵ درصد کوچک‌تر شد

برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) در گزارش جدیدی اعلام کرد اقتصاد فلسطین اکنون در مقایسه با یک سال قبل که جنگ غزه آغاز نشده بود، ۳۵ درصد کوچک‌تر شده است.

یافته‌های گزارش این نهاد سازمان ملل متحد نشان می‌دهد جنگ رژیم صهیونیستی در غزه، شاخص‌های توسعه مانند درمان و آموزش را حدود ۷۰ سال عقب برده و میلیون‌ها فلسطینی را به زیر خط فقر کشانده است. نرخ بیکاری در فلسطین به حدود ۴۹.۹ درصد رسیده است.

طبق بررسی برنامه توسعه ملل متحد، پیش‌بینی می‌شود شاخص توسعه انسانی (HDI) برای غزه که معیاری برای «متوسط‌دستاوردها در ابعاد کلیدی توسعه انسانی» است، به سطح برآورد شده برای سال ۱۹۵۵ کاهش یابد و بیش از ۶۹ سال پیشرفت را از میان ببرد. شاخص توسعه انسانی در کرانه باختری اشغالی به سطح ۱۶ سال قبل پس‌روی خواهد کرد و در صورت گسترش حملات نظامی رژیم صهیونیستی، احتمالاً بدتر خواهد شد.

گزارش صندوق بین‌المللی پول از اقتصاد جهان

پیش‌بینی رشد اقتصادی ۳.۷ درصدی ایران

صندوق بین‌المللی پول در پیش‌بینی خود، رشد اقتصاد جهانی را با ثبات و در عین حال ضعیف می‌داند و همچنین پیش‌بینی کرده که اقتصاد ایران که در سال گذشته پنج درصد رشد کرده است در سال جاری نیز رشد ۳.۷ درصدی را تجربه خواهد کرد.

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی چالش‌هایی را که مانع رشد اقتصادی طی پنج سال آینده می‌شوند، مانند پیری جمعیت و بهره‌وری پایین را تشریح کرده است. همچنین با وجود اینکه فشارهای تورمی در بسیاری از مناطق کاهش یافته است، هشدار داد که عدم اطمینان بالای سیاست‌ها همچنان پیش‌بینی‌های رشد را کاهش می‌دهد و به کشورهای توصیه کرد، برای زمان‌های نامشخص آماده شوند. این گزارش پیش‌بینی رشد ایالات متحده برای سال ۲۰۲۴ را از ۲.۶ درصد به ۲.۸ درصد و پیش‌بینی سال ۲۰۲۵ را نیز از ۱.۹ درصد به ۲.۲ درصد افزایش داد. رشد اقتصادی در اروپا با خوش‌بینی کمتری همراه است و پیش‌بینی رشد منطقه یورو در سال ۲۰۲۳ از ۰.۹ درصد به ۰.۸ درصد و برآورد سال ۲۰۲۴ از ۱.۵ درصد به ۱.۲ درصد کاهش خواهد داد. بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا، پیش‌بینی رشد سال ۲۰۲۳ خود را از ۰.۲ درصد به صفر درصد کاهش داد و پیش‌بینی سال آینده نیز از ۱.۳ درصد به ۰.۸ درصد نزول کرد. پیش‌بینی فرانسه در سال ۲۰۲۴ اندکی به ۱.۱ درصد صعود کرد، اگرچه از ۱.۲ درصد برای سال بعد کاهش یافت. پیش‌بینی رشد اسپانیا در سال ۲۰۲۳ به ۲.۹ درصد افزایش یافت و در سال ۲۰۲۴ در ۲.۱ درصد ثابت ماند. پیش‌بینی ایتالیا برای امسال ۰.۷ درصد بود، در حالی که سال آینده به ۰.۸ درصد کاهش یافت.

در ژاپن، رشد برای سال ۲۰۲۳ به ۰.۳ درصد کاهش و پیش‌بینی سال آینده به ۱.۱ درصد افزایش یافت. پیش‌بینی رشد بریتانیا برای سال ۲۰۲۴ به ۱.۱ درصد افزایش یافت و سال ۲۰۲۵ بدون تغییر در ۱.۵ درصد بود.

نرخ تسعیر
کالاها
اساسی (یورو
به ریال)
براساس
افزایش
تدریجی
نسبت به نرخ
سال ۱۴۰۳ به
میزان نرخ تورم
دیده شده که
اقدامی
شایسته است.
به عبارت
روشن برای
سال آینده
قیمت ارز ثابت
نبوده و
متناسب با
تغییرات نرخ
تورم، تعدیل
خواهد شد که
با واقعیت‌های
اقتصادی
همخوانی دارد.

u
i
o
n
o
t
a
b
l
e
c
o
n
t
e
n
t
s
a
r
e
n
o
t
a
v
a
i
l
a
n
d
c
a
n
n
o
t
b
e
a
c
c
e
s
s
e
d

